

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/158/2019
Identifikačné číslo spisu:	3116217326
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:3116217326.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Dr. M. S., trvale bytom v B. rZ. N., G., B. XX, zastúpeného splnomocnenkyňou IN FORO - AYRUMYAN advokátska kancelária s. r. o., so sídlom v Bratislave, mestská časť Nové Mesto, Uhrova 4, IČO: 51 011 344, proti žalovanému Q.. Q. Y., trvale bytom v C. C., W. XXX/XX, zastúpenému JUDr. Marcelom Macom, advokátom v Novom Meste nad Váhom, Československej armády 80/18, za účasti intervenientky na strane žalovaného Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 3 1 383 408, zastúpenej splnomocnenkyňou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 35.280,68 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20C/153/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 10. apríla 2019 sp. zn. 5Co/211/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému a intervenientke náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobu došlou Okresnému súdu Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) 3. októbra 2016 domáhal voči žalovanému zaplatenia 35.280,68 eur s odôvodnením, že žalovaný mu ako advokát pri zastupovaní v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/109/2009 (ďalej aj len „konanie na Okresnom súde Bratislava I“) spôsobil škodu, keď nepostupoval s odbornou starostlivosťou a v záujme žalobcu ako jeho klienta. Žalovaný žalobcu vopred neupozornil a nekonal v zmysle udeleného splnomocnenia, aby zabránil tomu, že sa nárok žalobcu voči Hlavnému mestu Slovenskej republiky Bratislava (ďalej len „hlavné mesto“) na nájom a náhradu za zriadenie vecného bremena premlčí. Žalovaný zodpovedá za škodu, ktorá mu vznikla tým, že žalobcov nárok na nájom a náhradu za zriadenie vecného bremena za pozemky vo vlastníctve žalobcu nachádzajúce sa v katastrálnom území T., zapísané v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. R., parc. č. E. - zastavané plochy a nádvoría o výmere XXX m², parc. č. E. - zastavané plochy a nádvoría o výmere XXX m², parc. č. E. - zastavané plochy a nádvoría o výmere XX m², sa premlčal.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 20. decembra 2017 č. k. 20C/153/2016-234 žalobu zamietol a žalovanému a intervenientke na strane žalovaného priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 18 ods. 1 a 2 a § 26 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), § 724 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „Občiansky zákonník“) a § 132 ods. 1, § 150 ods. 1 a § 185 ods. 1 zákona č. 150/2016 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“). Vecne dôvodil, že žalobca v konaní nepreukázal porušenie povinností žalovaného vyplývajúcich mu zo zákona o advokácii. Tým, že žalobca, ako fyzická osoba nepodnikateľ udelil žalovanému ako advokátovi plnomocenstvo na jeho zastupovanie pri uplatňovaní nároku, bola medzi nimi uzavretá zmluva o poskytovaní právnej pomoci, ktorá je typovo príkaznou zmluvou (§ 724 Občianskeho zákonníka) s modifikáciami právneho vzťahu advokáta a klienta vyplývajúcimi zo zákona o advokácii. Advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou. Advokát pri zastupovaní klienta je povinný riadiť sa jeho pokynmi, nemôže sa odchýliť od jeho pokynov a konať nad ich rámec. Tvrdenie žalobcu v jeho podaní z 13. októbra 2017 o tom, že jeho zámerom bolo domôcť sa zaplatenia primeranej náhrady za užívanie všetkých jeho pozemkov (nielen pokiaľ ide o parc. č. CKN 3184/98) bolo irelevantné, keďže neuviedol, či a kedy dal tento svoj zámer žalovanému najavo. Toto tvrdenie žalobcu bolo v rozpore s jeho skorším vyjadrením na pojednávaní 27. septembra 2017, na ktorom jednoznačne uviedol, že sa so žalovaným pri prevzatí zastúpenia dohodli na tom, že náhrada za užívanie bude na súde uplatnená len ohľadom najmenšieho pozemku (parc. č. CKN 3184/98 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 31 m²). Z listinných dôkazov bolo preukázané tvrdenie žalovaného, že žalobca prvýkrát zadal žalovanému pokyn, aby v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I rozšíril žalobu o zaplatenie náhrady za zriadenie vecného bremena aj vo vzťahu k parc. č. 3184/94, 3184/96, 3184/97 a 3184/99 v e-maile 30. mája 2013, adresovanom substitútovi Q.. P. Y. (svedok). Žalovaný podľa tohto pokynu žalobcu podal na súd návrh na zmenu žaloby 13. júna 2013 a túto zmenu žaloby Okresný súd Bratislava I pripustil uznesením z 28. augusta 2013. Zo strany žalobcu nebolo preukázané, že by pred 30. májom 2013 dal žalobca žalovanému pokyn na uplatnenie náhrady za užívanie týchto ďalších pozemkov. Z e-mailových správ žalobcu z 11. októbra 2011 a 25. apríla 2013 adresovaných substitútovi jednoznačne vyplynulo, že žalobca trval na svojom pokyne uplatňovať v prebiehajúcom konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I náhradu za vecné bremeno iba ohľadom najmenšieho pozemku (parc. č. E. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m²). Napokon, po vznesení námietky premĺčania žalovaným hlavným mestom, vzal žalobca žalobu v rozšírenej časti vo vzťahu k ostatným pozemkom späť a konanie bolo preto v tejto časti zastavené. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že z výpovede svedka Q.. P. Y. mal za preukázané, že už pri podaní žaloby proti hlavému mestu v roku 2009 bol žalobca oboznámený s inštitútom premĺčania a to jednak v súvislosti s možnosťou domáhať na určitej náhrady spätne do minulosti iba do určitého časového obdobia, ako i na možnosť premĺčania nároku pokiaľ ide o jeho ostatné nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX. Uvedené tvrdenia svedka korešpondovali i s obsahom dvoch potvrdení z 3. júla 2014, ktoré žalobca podpísal. Žalovaný nemohol bez pokynu žalobcu sám svojvoľne rozšíriť žalobu o náhradu aj vo vzťahu k ďalším pozemkom. Ak by tak žalovaný urobil, vtedy by konal v rozpore s pokynom klienta. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie nepovažoval žalobu za dôvodnú (žalobca nepreukázal základnú podmienku pre vznik zodpovednosti za škodu, a to protiprávne konanie žalovaného pri výkone advokácie). Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalovaného a intervenientky na strane žalovaného v konaní v plnom rozsahu.

3. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 10. apríla 2019 sp. zn. 5Co/211/2018 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. a žalovanému a intervenientke na strane žalovaného priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že žalovaný ako advokát zastupoval žalobcu v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I na základe splnomocnenia z 3. augusta 2009 (nie zo 16. septembra 2008) a z textu

tohto splnomocnenia nevyplýva, že by bol žalovaný žalobcom splnomocnený na zastupovanie žalobcu ohľadom všetkých pozemkov žalobcu. Aj samotný žalobca na pojednávaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že na začiatku pri prevzatí zastupovania sa žalobca so žalovaným dohodli, že náhrada za užívanie pozemkov bude uplatňovaná len ohľadom jednej parcely, ktorá má najmenšiu výmeru (parc. č. E. XXXX/XX). Uvedené vyplýva aj z potvrdenia zo 14. mája 2013 podpísaného žalobcom. Pretože nebolo preukázané, že by sa žalobca so žalovaným pri udelení splnomocnenia dohodol na tom, že žalovaný bude žalobcu zastupovať pri uplatnení náhrady za užívanie i ďalších pozemkov, nebolo možné na danú situáciu aplikovať závery rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) z 30. apríla 2009 sp. zn. 4 Cdo 206/2007, na ktorý žalobca poukazoval v žalobe. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I konal v súlade s pokynmi žalobcu a v súlade so splnomocnením. Argumentáciu žalobcu, že žalovaný by konal pri zastupovaní žalobcu s odbornou starostlivosťou vtedy, ak by sám žalobu v konaní rozšíril aj o nárok na náhradu za užívanie ďalších pozemkov žalobcu a žalobca by sa potom sám rozhodol pri výzve na zaplatenie súdneho poplatku za rozšírenie žaloby, či ho zaplatí alebo nie, považoval za nedôvodnú. Ak by žalovaný postupoval uvedeným spôsobom, nekonal by pri výkone advokácie s odbornou starostlivosťou, ale v rozpore s preukázanými pokynmi žalobcu ako svojho klienta, teda by porušil svoje povinnosti advokáta v zmysle § 18 ods. 1 zákona o advokácii. Ak by potom žalobcovi v súvislosti s takýmto protiprávnym konaním vznikla škoda, tak by za ňu žalovaný ako advokát nepochybne zodpovedal. Žalobca bol zo strany žalovaného oboznámený s inštitútom premlčania v súvislosti s možnosťou domáhať na určitej náhrady spätne do minulosti iba do určitého časového obdobia, ako i na možnosť premlčania nároku (vychádzajúc z tvrdení žalovaného, preukázaných výpoveďou svedka Q.. P. Y. a obsahom dvoch potvrdení z 3. júla 2014 podpísaných žalobcom). K potvrdeniam z 3. júla 2014 odvolací súd dodal, že na ich výpovednú hodnotu nemá žiadny vplyv skutočnosť, že žalovaný ich podpísal až po premlčení, pretože v čase podpisu žalobca zo zápisnice o pojednávaní, ktorá mu bola zaslaná e-mailom vedel o vznesení námietky premlčania protistranou. Žalobca tvrdenia o podpísaní predmetných potvrdení v tiesni nijako nekonkretizoval a ani nepreukázal. Pokiaľ išlo o svedeckú výpoveď svedka Q.. P. Y., ani tu odvolací súd nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne pochybenia. Sama skutočnosť, že svedok je synom žalovaného, resp. sám ako substituent žalovaného konal pri zastupovaní žalobcu ho nediskvalifikuje v postavení svedka. Súd prvej inštancie teda dospel k správne mu záveru, že žalovaný ako advokát žalobcu konal plne v súlade s pokynmi žalobcu, v zmysle splnomocnenia, s náležitou odbornou starostlivosťou a neporušil povinnosti advokáta vyplývajúce mu zo zákona o advokácii. Keďže nebolo preukázané splnenie základného predpokladu pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, a to protiprávne konanie žalovaného pri výkone advokácie, nebol dôvod skúmať splnenie ostatných predpokladov vzniku zodpovednosti ako je škoda a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odvolací súd právne odôvodnil ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C .s. p. a vecne úspechom žalovaného a intervenienta na jeho strane v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

4. Proti tomuto potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie (doplnené v lehote na podanie dovolania). Dovolanie odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke doteraz nevyriešenej v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu. Navrhol zrušenie rozsudkov nižších súdov a vrátenie vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný prostredníctvom opomenutia zákonného postupu v zmysle ust. § 18 ods. 2 zákona o advokácii konať s odbornou starostlivosťou spôsobil žalobcovi škodu. Žalovaný nebol riadne poučený už pri prvom právnom úkone, ktorým je porada s klientom o možnostiach premlčania jeho nárokov. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia žiadnym spôsobom nevysporiadal s predbežnou otázkou a skúmaním situácie, kedy by pri riadnom postupe advokáta v súvislosti s riadnym výkonom advokácie mohol jeho klient uspieť so svojím uplatňovaným nárokom na súde, poprípadne, v akom rozsahu. Bolo potrebné, aby konajúci súd vždy riešil predbežnú otázku aj vtedy, ak s a o premlčanom nároku advokátovho klienta ani samotné konanie nevedlo. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 20. februára 2003 sp. zn. 25 Cdo 860/2002. V tomto smere

namietal porušenie princípu právnej istoty a súčasne to, že iba samotné konštatovanie, že niektorý z argumentov žalobcu použitý v odvolaní je irelevantný, bez bližšieho zdôvodnenia, je absolútne neprípustné. Protiprávne konanie advokáta spočívalo v tom, že žalovaný žalobcu neupozornil a náležite nepoučil, vo veci žalovaný nevykonával a nepodnikol žiadne právne kroky zamedzujúce vzniku škody a nekonal v zmysle udeleného splnomocnenia, aby zabránil tomu, že nárok žalobcu na priznanie náhrady sa premlčí. Nesprávne boli vyhodnotené účelovo vytvorené potvrdenia, ktoré boli podpísané žalobcom v tiesni. V doplnení dovolania namietal aj porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach. Konanie prebiehalo od svojho počiatku neobjektívne a zaujato voči žalobcovi, pretože predbežné právne posúdenie súdom prvej inštancie sa nikde nenachádza a sudca na pojednávaní konanom 27. septembra 2017 intervenientke vopred oznámil, aby si nezabudla v konaní uplatniť trovy konania, čím dal najavo, že rozsudok je vopred určený. Na základe toho žalobca žiadal o zmenu sudcu, avšak nebolo mu vyhovené. Súd ignorovali rozhodnutia najvyššieho súdu, z ktorých nespochybniteľne vyplývala vina žalovaného za vznik škody kvôli premlčaniu vymožitelnosti nároku. Súd prvej inštancie nepochybne neprispel k zisteniu objektívnej pravdy, ktorú mal za povinnosť dosiahnuť. Nižšie súdy nesprávne vyhodnotili výpoveď svedka Q.. P. Y. ako pravdivú a nezaujatú, keďže je podľa názoru žalobcu zrejmé, že bola zaujatá vzhľadom na to, že svedok je synom žalovaného. Rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a svojvoľné, pričom sa neopiera o zákony a rozhodnutia najvyšších súdnych autorít. Odvolací súd nereagoval na žalobcove zásadné a relevantné námietky, čím bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

5. Žalovaný navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť, alternatívne navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Žalobca vo svojom dovolaní neuviedol odklon od ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu a nešpecifikoval, v čom spočíva nesprávne posúdenie veci odvolacím súdom a ani to, v čom spočíva arbitrárnosť rozsudku odvolacieho súdu. V konaní na nižších súdoch bolo preukázané, že žalovaný pri výkone advokácie konal s odbornou starostlivosťou a akékoľvek hypotetické úvahy o skúmaní situácie, ako by žalobca uspel s uplatneným nárokom na súde sú právne bezvýznamné. Žalobca v dovolaní nekonkretizoval, aké jeho argumenty neboli zo strany súdu zodpovedané. Žalovaný konal v súlade s pokynmi žalobcu v zmysle udeleného splnomocnenia s náležitou odbornou starostlivosťou a neporušil žiadne povinnosti advokáta v zmysle zákona o advokácii.

6. Intervenientka na strane žalovaného navrhla dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť. Žalobca vo svojom dovolaní nedefinoval žiadnu právnu otázku zásadného významu, od ktorej by záviselo rozhodnutie vo veci samej. Skutkový základ sporu v dovolacom konaní nemožno relevantne spochybniť, keďže dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je vecne správny, korektný a presvedčivý. Samotná skutočnosť, že svedok je synom žalovaného nediskvalifikuje jeho svedeckú výpoveď.

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napádané rozhodnutie (§ 424 C. s. p.), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spísania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

9. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný

opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolací súd, vychádzajúci z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

12. Žalobca vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. (vychádzajúc z jeho obsahu), keď namietal arbitrárnosť a svojvoľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, nevysporiadanie sa a nereagovanie na žalobcove zásadné a relevantné námietky.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/ 2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

14. Pojemným znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť, alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017 a 8 Cdo 85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15. V zmysle zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu (R 2/2016) prijatého ešte za skoršej právnej úpravy občianskeho súdneho konania „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska - pokiaľ ide o jeho druhú vetu, hovoriacu o nedostatku dôvodov rozhodnutia ako o postupe súdu odnímajúcim účastníkom konania možnosť konať pred súdom - nedotkli, preto ho v tomto smere treba považovať naďalej za aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

16. V napadnutom rozsudku v prejednávanej veci odvolací súd v odsekoch 16 až 23 odôvodnenia uviedol, z akých dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne. Zhodne so súdom prvej inštancie skonštatoval nepreukázanie splnenia základného predpokladu pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, a to protiprávne konanie žalovaného pri výkone advokácie, preto nebol dôvod skúmať splnenie ostatných predpokladov vzniku zodpovednosti (škoda a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody). Vysporiadal sa aj s argumentáciu žalobcu ohľadom splnomocnenia/í, potvrdení podpísaných žalobcom a výpoveďou svedka Q.. P. Y.. Odvolací súd reagoval i na rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré za daného zisteného skutkového stavu nepovažoval za použiteľné, pretože v danom prípade nebolo zistené porušenie povinností žalovaného ako advokáta pri zastupovaní žalobcu ako klienta.

17. V zmysle vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd dostatočne reagoval na námietky žalobcu ako odvolateľa.

18. Z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

19. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia/rozhodnutí súdov v danej veci dovolateľ spája so zisťovaním skutkového stavu veci, dokazovaním, resp. s právnym posúdením.

21. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nedostatočné zistenie skutkového (skutočného) stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) nedospel k záveru o ústavnoprávnej neudržateľnosti tohto názoru najvyššieho súdu (II. ÚS 465/2017).

22. Okrem už uvedeného dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a nie je ani oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keď (na rozdiel od súdu prvej inštancie a dovolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - tu porovnaj tiež ustanovenie § 442 C. s. p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených nižšími súdmi, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

23. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

24. K námietke neuvedenia predbežného právneho posúdenia súdom prvej inštancie dovolací súd uvádza, že najvyšší súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 zaujal záver, podľa ktorého striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „O. s. p.“) zo strany súdu možno považovať len za inú vadu konania, ktorá bola prípustným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., totižto ale nezakladala zmatečnosť rozhodnutia - nešlo o procesnú vadu odnímajúcu účastníkovi (strane sporu) možnosť realizovať procesné oprávnenia (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Obdobne možno konštatovať, že procesný postup súdu, v rámci ktorého nerešpektuje § 181 ods. 2 C. s. p. (v tom zmysle, že neurčí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná a neuvedie svoje predbežné právne posúdenie veci), neznemožňuje strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým dochádzalo k porušeniu práva procesnej strany na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (tu porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo 17. mája 2017 sp. zn. 3 Cdo 54/2017).

25. Cieľom ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p. (teraz § 181 ods. 2 C. s. p.) je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho cieľom je zjednodušiť a zrýchliť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Uvedené ustanovenie nezakotvuje povinnosť súdu oboznámiť účastníkov konania s predbežným právnym názorom súdu na vec. Upravuje len postup súdu pri vedení pojednávania a týka sa skutkových okolností, resp. potreby ďalšieho dokazovania a jeho zamerania. Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 16/2012 konštatoval, že právny názor a hodnotiace úsudky súdu sú vlastné až samotnému rozhodnutiu vo veci, nie však postupu súdu v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p. Porušenie tohto ustanovenia žiadnym spôsobom nelimituje účastníka pri realizácii jeho procesných práv (napríklad v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy). So zreteľom na to, nerešpektovanie § 118 ods. 2 O. s. p. nezakladá procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale prípadne len tzv. inú (než v § 237 ods. 1 uvedenú) procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (viď aj R 2/2016, rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 211/2013), existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmatečnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. (tu porovnaj i uznesenie najvyššieho súdu z 22. marca 2017 sp. zn. 3 Cdo 3/2016).

26. Prípustnosť dovolania teda z § 420 písm. f/ C. s. p. vyvodit' nemožno.

27. Dovolateľ v dovolaní uplatnil i dovolací dôvod predstavovaný nesprávnym právnym posúdením veci (§ 421 C. s. p.) a v jeho rámci okrem iného namietal, že je tu daný dôvod prípustnosti dovolania (a inak aj jeho dôvodnosti) spočívajúci v tom, že tu ide o prípad potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) v otázke porušenia povinností žalovaného ako advokáta vo vzťahu k žalobcovi (klientovi).

28. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C. s. p. môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C. s. p. (4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Dovolací súd je viazaný iba

vymedzením dovolacieho dôvodu a právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto riešenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Výpočet dôvodov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p. je taxatívny. Všetky dôvody prípustnosti dovolania, ktoré sú vymenované v tomto ustanovení, sa vzťahujú výlučne na právnú otázku, riešenie ktorej viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Táto otázka má byť vymedzená tak, aby odpoveď na ňu priniesla vyriešenie právneho problému, a zároveň aby jej právne posúdenie dovolacím súdom prinieslo všeobecné riešenie tej istej typovej právnej situácie.

29. V danom prípade dovolací súd však dospel k záveru, že dovolateľ v podstate iba nesúhlasil so závermi nižších súdov, ktoré vyplynuli z výsledkov vykonaného dokazovania, preto sa nejednalo o právnú otázku, ale o otázku skutkovú.

30. Riešenie skutkovej otázky (*quaestio facti*) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo sa malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (*quaestio iuris*) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (uznesenie najvyššieho súdu zo 14. marca 2019 sp. zn. 3 Cdo 27/2019).

31. Dovolací súd dodáva (vo vzťahu k odôvodneniu dovolania i ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), že dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnú otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach o tom, akú otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v Civilnom sporovom poriadku, ale aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017 a 3 Cdo 28/2017).

32. Sama polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu prípadnej právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (1 Cdo 51/2017, 2 Cdo 71/2018, 3 Cdo 172/2018, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 128/ 2017, 7 Cdo 99/2018, 8 Cdo 169/2018). Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ alebo c/ C. s. p., nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené.

33. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu ani z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p. nevyplyva.

34. Najvyšší súd preto dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. (ako neprípustné) odmietol.

35. Žalovaný a intervenientka na jeho strane boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C. s. p.) a vznikol im voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C. s. p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia

dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

36. Podľa § 444 ods. 2 C. s. p. ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odloženie právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 2 C. s. p. a v súlade s ustálenou predchádzajúcou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

37. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok